अन्तरिक्षं वै नभाꣳसि ॥ १ ॥ तस्य रुद्रा अधिपतयः। वायुर्ज्योतिः। यन्नभाꣳसि जुहोति। अन्तरिक्षमेवावरुन्धे। रुद्राणाꣳ सायुज्यं गच्छति। वायुं ज्योतिरवरुन्धे। महाꣳसि जुहोति। असौ वै लोको महाꣳसि। तस्यादित्या अधिपतयः। सूर्य्यो ज्योतिः ॥ २ ॥ यन्महाꣳसि जुहोति। अमुमेव लोकमवरुन्धे। आदित्यानाꣳ सायुज्यं गच्छति। सूर्य्यं ज्योतिरवरुन्धे" इति। अत्रापि पूर्व्ववन् मन्त्रानुसारेण बहुवचनं। नभःशब्दस्यान्तरिक्षपर्य्यायत्वात्तद्वाचित्वं। सूर्य्यस्य महनीयत्वान् महःशब्दाभिधेयत्वम्। अन्यत् पूर्व्ववद्व्याख्येयं ॥

(३) यव्याख्यानां मन्त्राणां तात्पर्य्यं दर्शयति। "नमो राज्ञे नमो वरुणायेति यव्यानि जुहोति। अन्नाद्यस्यावरुध्यै" इति। यवे मिश्रणं तत्साधनानि 'यव्यानि'। तेषु मन्त्रेष्वधिपतिं माकुर्व्वधिपतिरहं प्रजानां भूयासमिति स्वामित्वेन प्रजासु मिश्रणमाम्नायते ततो यव्यत्वं। प्रजास्वामित्वेह्यन्नाद्यमधीनं भवति ॥

(४) गव्यमन्त्राणां तात्पर्य्यं दर्शयति। "मयोभूर्वातो अभिवातस्रा इति गव्यानि जुहोति। पशूनामवरुध्यै" इति। 'उस्रा'शब्दो गोवाचकः। तद्योगाद्गव्यत्वं तद्धोमेन पशुप्राप्तिः ॥

(५) सन्तत्याख्यमन्त्रतात्पर्य्यं दर्शयति। "प्राणाय स्वाहा व्यानाय स्वाहेति सन्ततिहोमाञ्जुहोति। सुवर्गस्य लोकस्य सन्तत्यै" ॥ ३ ॥ इति। तन्मन्त्रेषु सन्तानेभ्यः स्वाहेत्याम्नानात् सन्ततिनामत्वं। तद्धोमेन स्वर्गः सन्ततो भवति ॥